

Чернишов Микита Олександрович
здобувач третього рівня вищої освіти
Київського національного університету технологій та дизайну
Фідіпов Денис Вячеславович
здобувач третього рівня вищої освіти
Київського національного університету технологій та дизайну

КОМПЛЕКСНА СИСТЕМИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

У рамках комплексної системи оцінки фінансової стійкості комерційного банку, останній етап включає аналіз обширної інформації про банк, включаючи управління капіталом, ризиками та прогнозування діяльності. Цей етап передбачає не лише аналіз поточних результатів, а й оцінку стратегій і заходів, спрямованих на забезпечення стабільності банку у майбутньому, особливо в разі можливих негативних змін у макроекономічному середовищі [1].

Основні складові оцінки фінансової стійкості банків включають в себе значення показників, які були зафіксовані на звітну дату, та передбачений середній приріст цих показників щомісяця (для капіталу) або кварталу (для прибутковості) у річному врахуванні. Цей приріст обчислюється на основі коригувань, здійснених на підставі ретроспективного аналізу. Особливу увагу приділяється показнику структури витрат (PP4), який враховує адміністративно-управлінські витрати та чисті доходи (витрати) [2]. Прогнозні значення показників капіталу та прибутковості розраховуються за встановленою формулою.

$$C_{t+12} = C_t + \delta + N, \quad (1)$$

C_{t+12} — означає очікуване значення чисельника та знаменника показників оцінки капіталу та прибутковості через 12 місяців (або 4 квартали);

C_t — представляє собою поточне значення цих складових показників станом на дату звіту;

δ — середньомісячне або середньоквартальне зростання кожної складової показника капіталу та прибутковості;

N — тривалість прогностного періоду, який становить 12 місяців для капіталу та 4 квартали для прибутковості.

Ключовим елементом у рівнянні (1) є « δ », яка служить прогнозовою складовою. Для визначення середнього приросту складових показників капіталу та прибутковості застосовується формула (2), де:

$$\delta = \sum \lambda \times C_t = i + 1, \quad i = 1 \quad (2)$$

$C_{t=i+1}$ — відображає значення складових показників на попередні дати;

N — представляє кількість точок у ретроспективному ряду (для капіталу та для прибутковості);

λ — фіксовані поправочні коефіцієнти, розраховані НБУ, застосовуються універсально для всіх банків та дат.

Для обчислення цих коефіцієнтів застосовують метод найменших квадратів для показників прибутковості та його модифіковану версію для показників капіталу. Інтегрована модель оцінювання фінансової стійкості може бути описана як комплексна система, що об'єднує різноманітні методи оцінки, які доповнюють один одного (наприклад, рейтингові системи, системи дистанційного моніторингу, системи раннього попередження та аналізу ризиків) [3]. Це дозволяє отримати всеосяжне уявлення про поточний стан банку, оцінити зміни, що відбулися в минулому, та прогнозувати подальші дії.

Література

1. Васильчишин О.Б. Фінансова безпека банківської системи України: філософські детермінанти : монографія. Тернопіль, 2017. 358 с.
2. Демченко О. Оцінка безпеки банківського сектору України. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 27. doi: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-46/>
3. Гаряга Л.О., Куліш Р.Р. Фінансова безпека банківської діяльності в умовах цифровізації. *Проблеми економіки*. 2019. № 4. С. 163–171.